

URININKONTINENS HJÁ KVINNUM MILLUM 60 OG 65 ÁR Í FØROYUM

Títteleiki og ávirkan á
gerandislivið

Ása Róin, Sjúkrarøktarfrøðingur og Master í professiónsmenning
Hildur við Høgadalsá, Sjúkrarøktarfrøðingur og Master í professiónsmenning

Bakstöði

Ynski var:

- At lýsa teir móguleikar og tær treytir eldri fólk í Føroyum hava fyri einum góðum lívi í eldri árum
- At lýsa hvørji átøk kunnu gerast frá heilsupolitiskari síðu fyri at skapa bestu karmarnar til fyribyrging

Kanningar aðrastaðni

- Norsk kanning frá 2000 við 27.936 informantum. Svarprosent 80 og 25% voru inkontinentar.
- Svensk kanning frá 2004 við 15.360 informantum. Svarprosent 64,5 og 19% voru inkontinent.
- Europeisk kanning frá 2003 við 29.000 informantum. Svarprosent 58,1 og 35% voru inkontinentar.

Avleiðingar av UI

- UI er prógvað at hava negativa ávirkan á gerandislívið hjá tí einstaka, líka frá minni ampa til sosiala avbyrging og sera lága lívsgóðsku
- Tarnan av likamligum og sosialum virkni gevur í sjálvum sær verri lívsgóðsku og veikleika í ellisárum

Endamál

At kanna:

- Títtleikan av urininkontinens (UI) hjá kvinnum í Føroyum og finna hvussu UI ávirkar teirra gerandisdag
- Hvørja vitan tær høvdu um útgreinan og viðgerð
- Í hvønn mun tær høvdu søkt sær professjonella hjálp

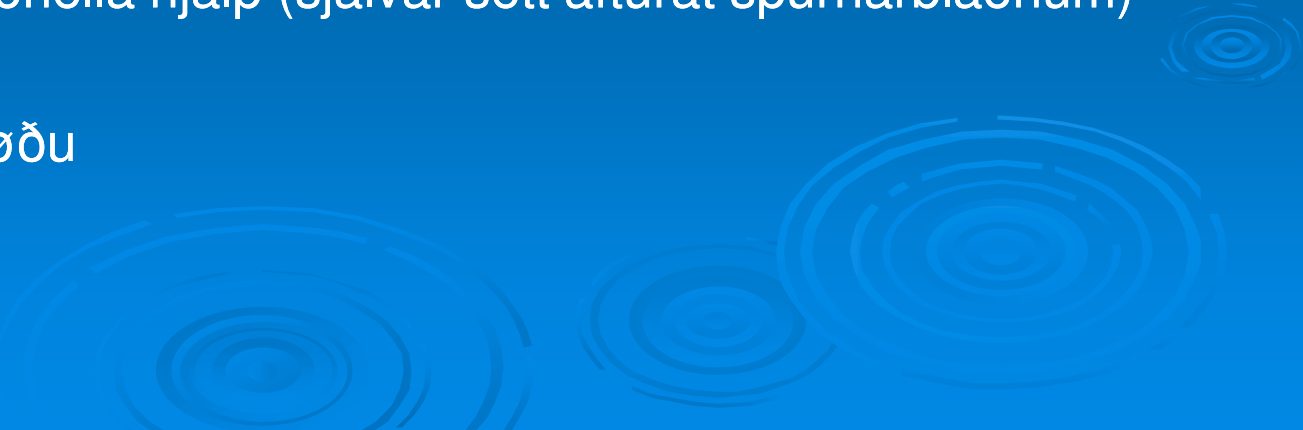
Design

Ein kvantitativur partur
Spurnarbløð

Ein kvalitatívur partur
Samrøður

Spurnarblað

- Inkontinence Impact Questionnaire
 - Mynd av trupulleikanum (stress – urge)
 - Ávirkan á gerandislívið líkamligt og kensluligt
 - Forðing í at liva lívið eftir eignum ynski
 - Søkt tær professjonella hjálp (sjálvar sett afturat spurnarblaðnum)
 - Tilsøgn um samrøðu
-

Úrslit

Spurnarbløð í alt: 1548

Svar í alt: 914 (59%) ógyldug:19

Tal av kvinnum við UI: 366 (40%)

UI opdelt efter type og hyppighed

<u>Skala</u>	<u>Aldrig</u>	<u>Af og til</u>	<u>Jævnligt</u>	<u>Ofte</u>	<u>I alt</u>
Urgeinkontinens	30	166	81	78	355
Stressinkontinens	25	143	86	104	358

Påvirkning i dagligdagen af UI

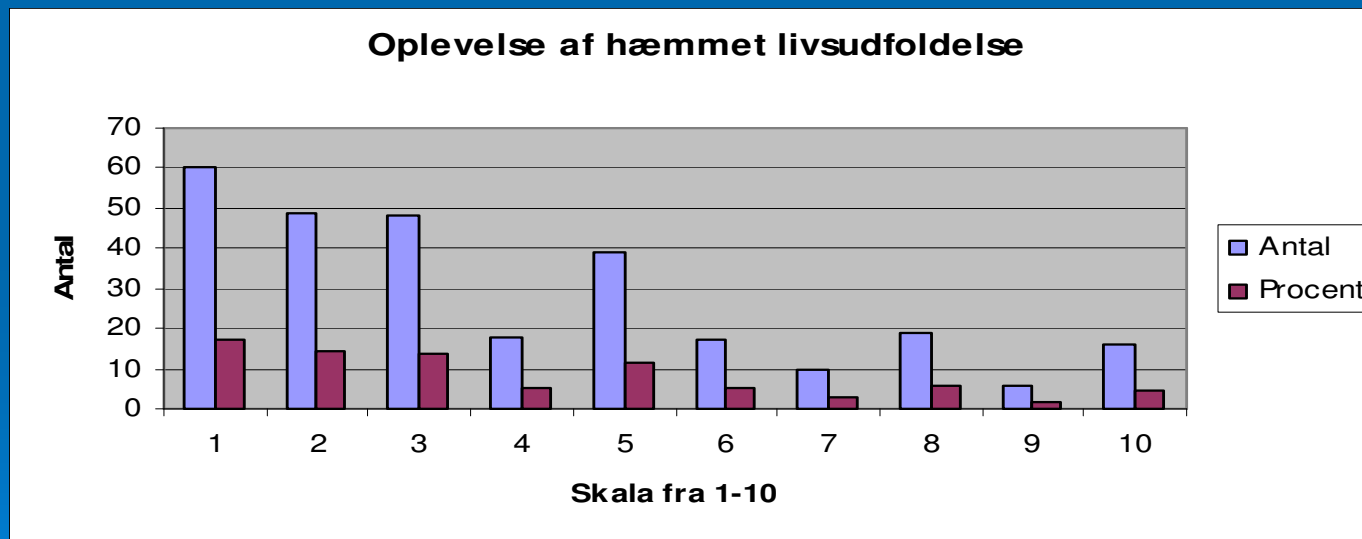
<u>Skala</u>	<u>Aldrig</u>	<u>Af og til</u>	<u>Jævnlig</u>	<u>Ofte</u>	<u>I alt</u>	<u>Ikke svaret</u>
Husligt arbejde	207	82	36	19	344	22
Fysisk aktivitet	103	124	62	48	337	29
Kulturel aktivitet	221	71	20	15	327	39
Transport/rejse	208	79	35	16	338	28
Social aktivitet	210	82	30	22	344	22
Psykisk påvirkn.	225	72	21	19	37	29

Antal kvinder i alt og i procent, der oplever UI påvirke dem i hverdagen

	Antal	Procent
Husligt arbejde	137	9,8%
Fysisk aktivitet	234	69,4%
Kulturel aktivitet	106	32,4%
Transport/rejse	120	35,5%
Social aktivitet	134	38,6%
Psykisk påvirkning	112	33,2%

Påvirkning af mulighed for livsudfoldelse grundet UI

Skala	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	i alt
Antal	63	60	49	48	18	39	17	10	19	6	16	345
%	18,3	17,4	14,2	13,9	5,2	11,3	4,9	2,8	5,5	1,7	4,6	100

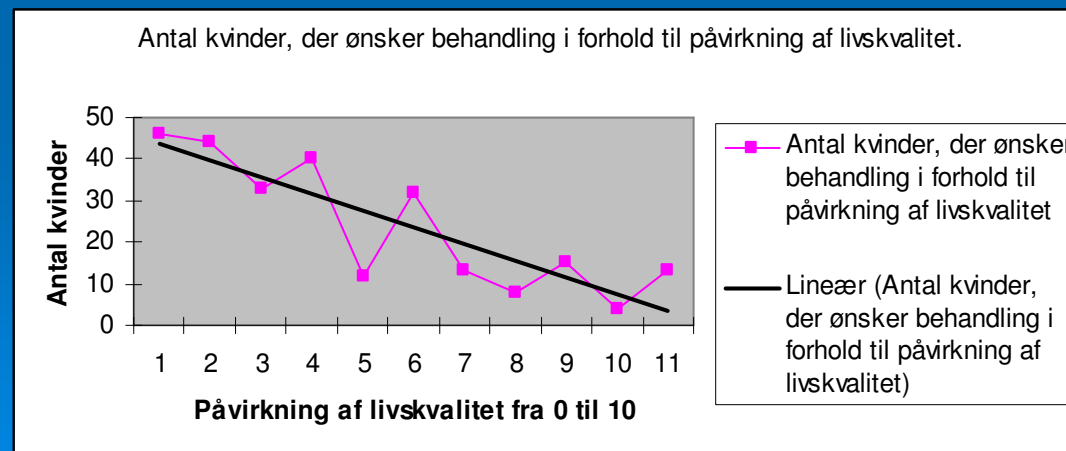
Udredning, behandling og viden om UI

	Antal	Procent	I alt	Blanke
Søgt råd/hjælp hos egen læge	66	18,9	348	18
Søgt råd/hjælp på apoteket	12	3,8	327	39
Viden om behandlingsmuligheder	60	17,1	352	14
Udredt for UI	107	32,2	332	34
Behandlet kirurgisk	39	11,4	342	24
Behandlet medicinsk	24	7,1	340	26
Behandling fysioterapeutisk	35	11,3	341	25
Ønske om behandling	265	83,6	317	49

Greinan

Livskvalitet og ønske om behandling

<u>Skala fra 0 – 10</u>	<u>0</u>	<u>1</u>	<u>2</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>	<u>6</u>	<u>7</u>	<u>8</u>	<u>9</u>	<u>10</u>	<u>I alt</u>
Ønsker ikke behandling	8	8	8	5	2	5	4		3	3	1	47
Ønsker behandling	46	44	33	40	12	32	13	8	15	4	13	260
Hovedtotal	63	61	50	49	19	40	18	10	19	7	16	352

Greinan

Ønske om behandling:

Der var ingen sammenhæng mellem påvirkning i dagligdagen og ønske om behandling.

Der var ingen sammenhæng mellem viden om behandling og ønske om behandling.

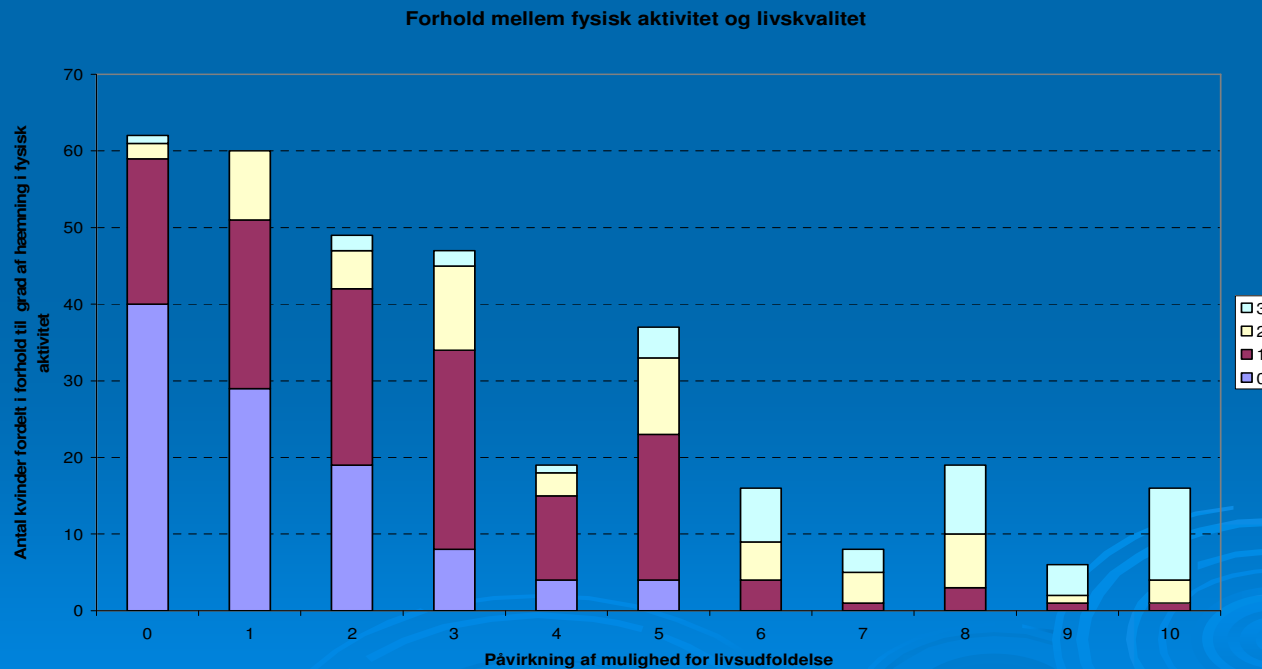
(OR var 1,2 med 95% konfidensinterval(0,77;1,63))

Greinan

Fysisk udfoldelse og livskvalitet:

234 kvinder følte, at UI hæmmede dem i at være fysisk aktive(69,4%)

Diagrammet nedenfor viser, i hvilken grad dette påvirkede deres muligheder for livsudfoldelse.

Greinan

Råd hos egen læge, udredning og behandling:

66 kvinder (19%) havde søgt råd hos egen læge.

Af disse var 49(74,2%) udredt for UI

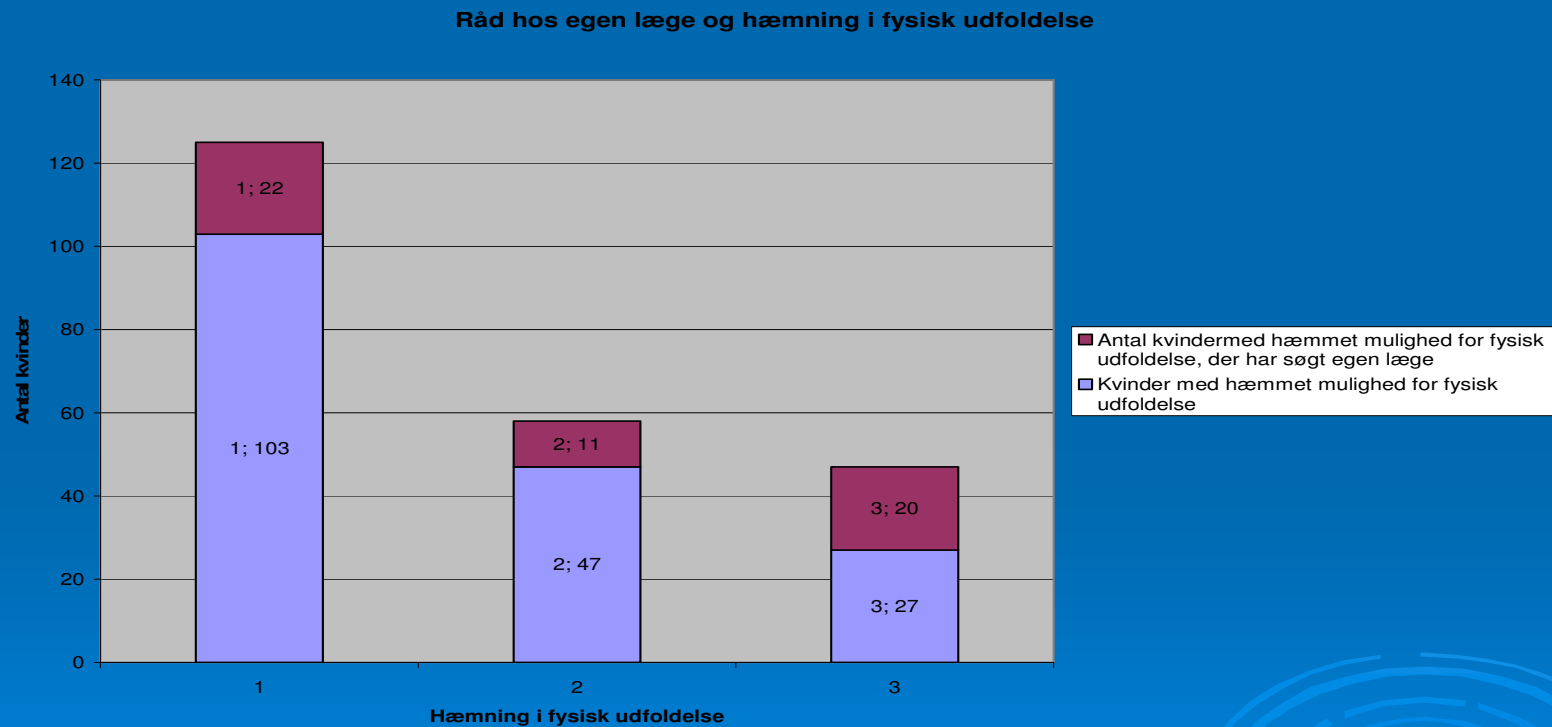
39 (59%) var behandlet kirurgisk

20 (30,3%) var behandlet medicinsk

17 kvinder, der havde været hos egen læge, havde modtaget fysioterapeutisk behandling(25,8%)

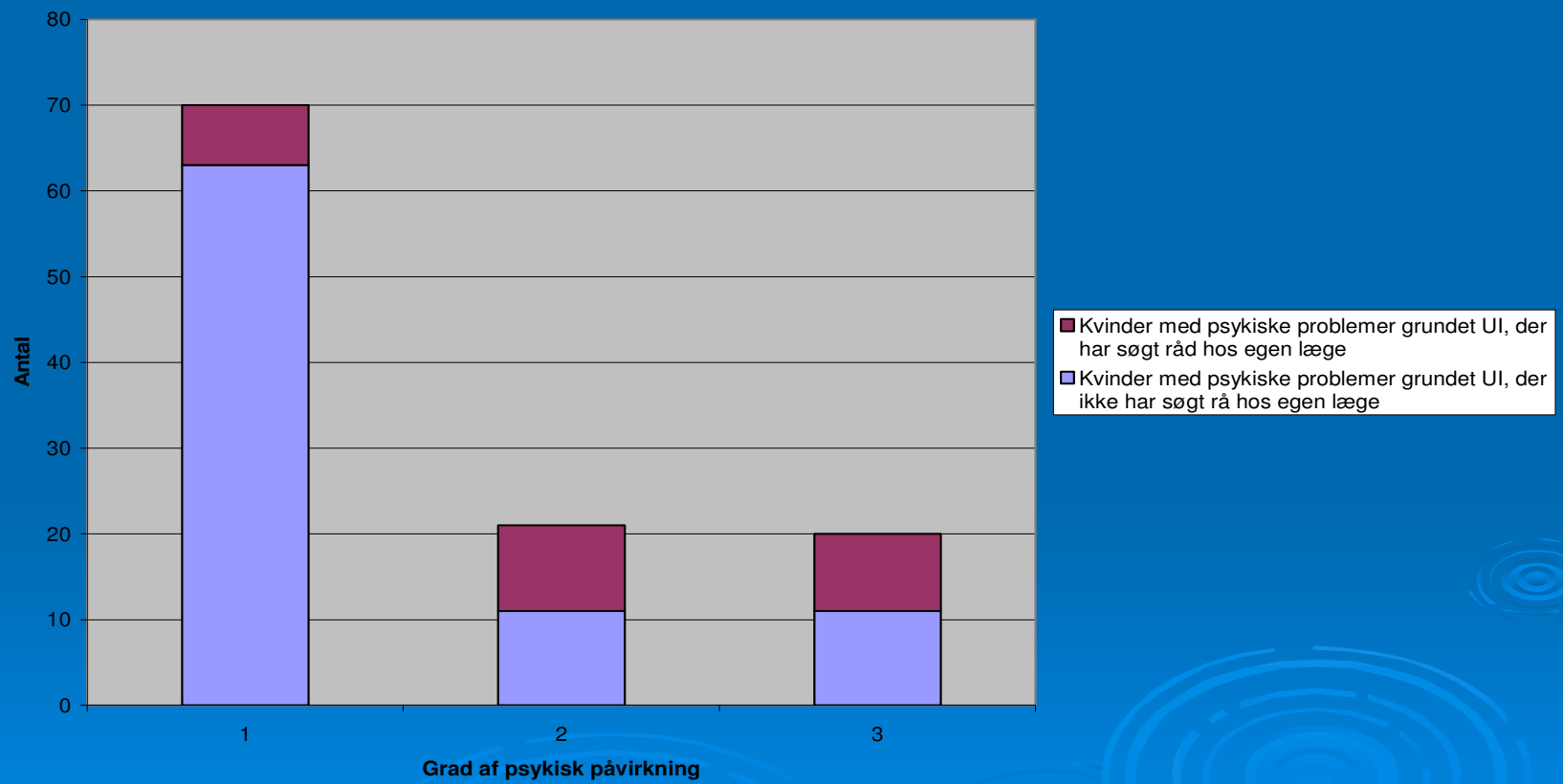
Greinan

Råd hos egen læge og hæmning i fysisk udfoldelse

Greinan

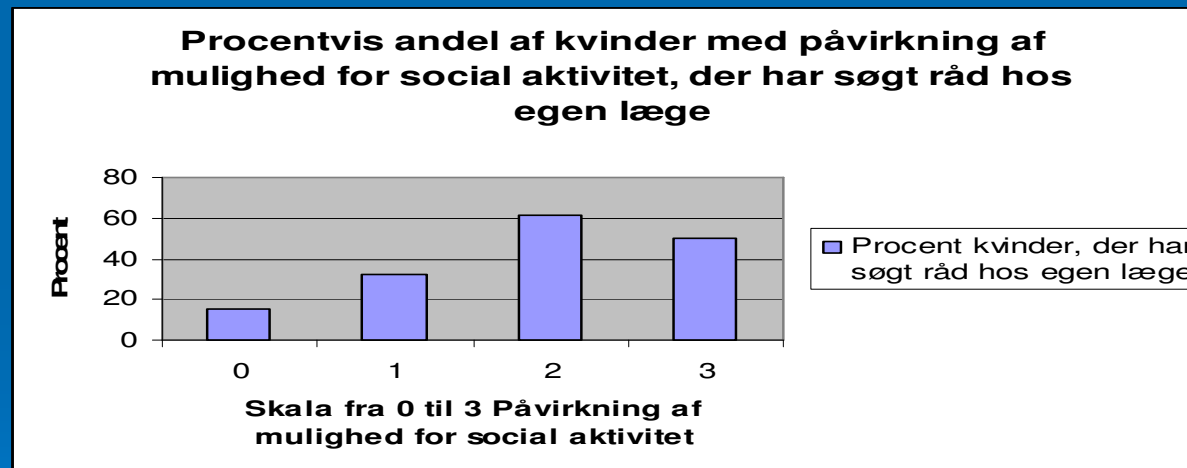
Psykisk påvirkning grundet UI i forhold til, hvorvidt egen læge er rådspurgt

Greinan

Påvirkning af mulighed for social aktivitet grundet UI og henvendelse hos egen læge:

OR for for hægning i social aktivitet som afgørende for, om kvinder søgte egen læge var 2,62 med 95% konfidens(2,37;2,87)

Kvalitativa kanningin – ástøðiligt grundarlag

Hoff, Morten(2006) *Som en tyv om natten*. Syddansk
Universitetsforlag

Hugtøk, ið eru brúkt:

- Den levede krop og den konstruerede krop.

Kvalitativa kanningin - samrøðuleiðbeining

- Byrjan
 - Aksept
 - Meistring
 - Ikki aksept
 - Lívsgóðska
-

Úrslit

- Trupulleikin kemur sníkjandi
- Leki verður ekki fataður sum sjúka, men sum brek ein skal læra at liva við
- Leki verður fataður sum vanligt ellisbrek
- Leki verður fataður sum orsakaður av barnsburði og tungum arbeiði
- Manglandi fyribýrgjandi kokubotnsvenj.
- Terapeutisk nihilisma

Diskussjón

- Val av aldursbólki
- Fyribyrgjandi sjónarhorn
- Svarprosent er samsvarandi aðrar kanningar
- Frávik frá øðrum kanningum (ynski um viðgerð)

Niðurstøða

- UI hjá kvinnum er tíðligur trupulleiki
- Góðtøka av UI sum normalt aldursfyribrigdi er vanlig
- Dentur eigur at vera lagdur á UI innan heilsuverkið (útgreinan og kontinensvenjing) fyri at fyribyrgja veikleika í ellisárum og vánaliga lívsgóðsku